

Nøvn

Petur Larsen, Petur hjá einkini, áttati ár 17. august

Barnaárin

Petur er føddur 17. august 1931 í Búrstovu á Eiði. Mamma Petur var Margretha Larsen, sum var ættað frá Gjógv, dóttir Siggú og Hans J. Johannesen (Hans J. í Gortro). Pápin var Jacob Larsen, Jacob í Búrstovu, sonur Elsu Larsen, ættað av Eiði, og Petur Andreas Larsen, ættaður úr Kunoy. Her vóru trý hús, sum stóðu á hesi grund. Tey vóru smá og størst av hesum húsum vóru tey, sum Petur var føddur í. Her búði familjan í nøkur ár og flutti so niðan á Bøin at búgva, men tá ið Óli, bróðir Jacob, hevði fingið sær eitt gerði á Oyrarbakka, skaffaði hann Jacob eisini eitt á hesum stað. Jacob bygdi sær hús við síðuna av teimum hjá Óla, og fluttu tey so til Oyrabakka at búgva. Hetta hevur verið í 1934-35. Húsini vóru 9 x 11 alin, sum var vanlig stødd tá.

Miðhæddin var innrættað, men Tummas Fagranes, beiggi Margrethu, helt fyri, at trappa upp á loftið mátti gerast. “Kom trappa ikki upp á loftið, so var seinur dagur at farið varð upp í hesar hæddir.” Hann snikkaði so hesar trappur til, og væl varð smíðað.

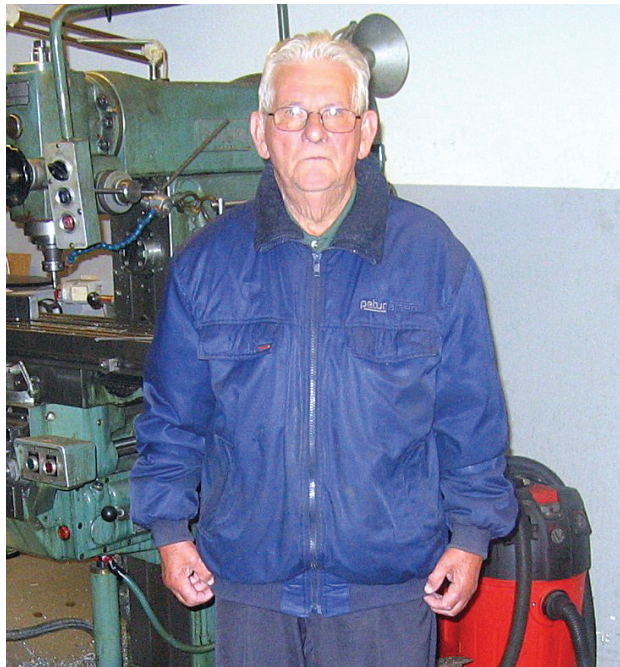
Harry Fonsdal

Í tríatiárunum var fátæksligt mangastaðni í Føroyum, og á Oyrarbakka var somuleiðis lítið mætari, men vit høvdu tað gott her, sigur Petur. Mamma var ófør til hendurnar. Hon seymaði fyri fólk, og pápi sigldi. Hann var so heppin, at hann kom í samband við Harry Fonsdal, sum vit í dag høvdu kallað fyri Landsverkfrøðing, og bleiv so arbeidsformaður hjá honum, t. d. tá ið lendingin í Funningi varð gjørd, vegur og lending til Rituvíkar og bátahylurin á Toftum. Um lendingina

í Rituvík er at siga, at tá ið formarnir vóru komnir upp at standa, og stoypast skuldi, kom illveður. Brimið tók alt tað, sum var sett upp. Eingin peningur var til at endurreisa hesa uppseting. Ímeðan hetta arbeiðið stóð uppá, flutti familjan til Saltangará at búgva, har tey búðu til leigu. Petur var um skúlaaldur um hetta mundi, og kom hann at ganga í skúla hjá Bjarnadal í fyrsta flokki á Glyvrum.

Aftur til Oyrar

Familjan flutti norður aftur til Oyrar at búgva. Tey høvdu selt húsini á Oyri, men onkursvegna so endaðu tey aftur á Oyri og leigaðu sær eini hús her í bygdini. Petur hevur altíð verið stak arbeidsamur og hevur ikki ligið sjóvarfallið av sær, tá ið nøkur oyrur skuldu forvinnast. Hetta hevur verið honum og øðrum til gangs. Her kom Petur í samband við Pól á Oyri, sum var góður við Petur, og sum 12 ára gamal var hann við til at taka sær av at kóka lýsi hjá Póli. Lýshúsið stóð beint sunnan fyri handlin. Eisini var Petur við til at frysta sild, sum var lögð á pannur og sett í frystikassar. Har var stórt íshús á Oyri. Kassarnir vóru tvískinnaðir, har kavi og salt varð blandað saman á lokinum og latið niður ímillum. Hetta var nóg mikið til, at sildin frysti. At frysta sild á hendan hátt var væl kent kring landið. Bátar komu til Oyrar aðrastaðni frá eftir sild. T.d. minnst Petur, at Jógvan hjá Biritu – Jógvan Leiti, og Kristian í Køk úr Fuglafirði komu við einum motorbáti hjá Gamla Sámali Peturi at keypa sild. Pól á Oyri legði eitt gott orð inn fyri Kristian um Petur, so Kristian visti, hvør hann var, tá ið familjan flutti til Fuglafjarðar at búgva. Kristian var arbeidsformaður hjá Pidda. Hetta kom Peturi væl við. Sildagørnini vórðu sett fyri tað mesta frá Oyri og suðureftir – suður um t. d. Veðranes. Tað var nóg sild, sum stóð á firðunum kring landið, og Sundalagið var einki undantak. Tá ið Petur kom til Fuglafjarðar, sá hann, at umframt at fuglfirðingar settu sildagørn, heklaðu teir eftir sild. Hetta varð hann hugtikin av, tí heklan var betri fiskireiðskapur enn loddidið, sum teir veiddu við í Sundalagnum. Á hekluni

var tann niðasti parturin úr stáltráði, har fleiri húkar sótu. Restin var av teymasnoði. Annars sigur Petur, at teir lógu við skrubbuloddi úti í Sundinum, og norði við Streymin lógu teir fyri berggyltum, og kundu tær vera stórar, sum teir finga. Toskur kom ikki á jarnið, men hvíttingur. “Alt var søtt hjá tí svanga!” plagdi Hans Pauli at taka til, sigur Petur.

Flyta til Fuglafjarðar

Petur kom inn í “systemið” á ymsan hátt í Fuglafirði. Hann var boðdrongur hjá Pidda, men kom norður á Stórhús at vera. Ikki var lønin stór, men hetta var betri at fáa enn einki. Familjan flutti til Fuglafjarðar í august í 1944, og viðførið varð ført við áttamannafarinum Mortar-anum hjá pápabeiggjunum. Tann gamli Mortarin, tristurin, hjá abbanum, stendur á Frílandsmuseinum. Hann varð bygður 1904. Tey gistu nakrar dagar hjá Gjáar Sofusi og Carolinu. Gjáar Sofus var beiggi Margrethu. Tey høvdu keypt húsini hjá Feilbergi og Hildu, men gekk ein tíð, áðrenn tey sluppu undir bitarnar í Toftatúni. Jacob í Búrsstovu var við Verdandi. Óli, beiggi hansara, var skipari, og við vóru tveir synir hansara, Olaf Martin og Petur Andr. Verdandi fór til Íslands at keypa fisk og fór av Siglufirði í októbur mánaði 1944 og spurdist ongantíð aftur. Jacob svav bara eina nátt í Fuglafirði. Fimtan mans fórust við Verdandi, sum hoyrði heima á Toftum. Fingrarnir hava altíð sitið við Peturi, og frá hesi

Beint eftir at hann var liðugur at læra eftir 4 árum, var hann við hvalabátinum Sirru. Niels Holm Jacobsen var skipari, og Bjarni og Høgni Jøkladal úr Fuglafirði vóru í maskinuni. Sirra sigldi einar 16 míl, men var ein blikkass og pláturarnar góvu seg, tá ið hvalur varð sleipaður. Hvalabátarnir lógu fyri teym inni á Skálafjørðinum um veturin og vórðu riggaðir til í mai mánaði. Petur var eitt ár við Sirru, og minnst hann væl hesar dagar, har hann t. d. var við til at løða kanónina. Roynt varð eftir hvali til miðjan septembur. Petur var eisini við Ólavi Halga í ísfiski undir Íslandi, við Bjarnoyinna og í Grønlandi. Ólavur Halgi var ein tann fyrsti føroyski trolarin (1960), sum á vetrardegi var á ísfiskaveiðu í Grønlandi. Meðan hann er við Ólavi Halga, verður hann ringdur upp av Alfred Olsen – Tarsan, sum var arbeidsformaður í Føroyingahavnini, um at koma yvir til Nordafar at arbeiða. Hann fekk ikki farið í fyrru atlugu, ið ringt varð, men aðru ferð, ið boð var eftir Peturi, varð farið av stað. Hetta var á fyrsta sinni, at Petur royndi hesa virkisleið. Fór við aftur Ólavi Halga eina tíð, men avgjórði at fara at arbeiða í Føroyingahavnini hjá Nordafar. Hann fór yvir við Caribiu. Hetta var á vári 1962.

Føroyingahavnin - Nordafar

Petur kom at arbeiða í smiðjunni. Kjartan Johansen var tekniskur leiðari. Hann var tekniskur leiðari hjá Poul Hansen og var læntur yvir í Føroyingahavnina, og Páll Joensen úr Leirvík var smiðjumeistari. Vit kendust væl og konfirmeraðust saman. Petur hevði bestan hugin at sleppa inn á flakavirkið og var bara eitt ár í smiðjunni. Greiðirnar í smiðjunni vóru vánaligar, men hóast tað, so komu vit undan. Jørgin Thomsen av Skála hevði verið maskinmeistari á flakavirkinum. Petur hevði verið har úti onkuntíð fyrru ferð, hann var har yviri. Niels Mortensen, státiðsleiðari, faðir Hans Mortensen í SMS, hoyrði um Petur, og setti hann sum leiðandi mannin á flakavirkinum. Teir, sum vóru á flakavirkinum, fóru yvir fyrr á árinum. Hann og Dánjal Jacobsen av Skála tóku sær av flakamaskinunum.

Krosssteinur og Sirra

Meðan Petur var í læru, var hann tveir túrar sum kyndari við Krosssteini. Fyrra túrin finga teir onga løn. Hetta var ein bummtúrur, men tann seinni eydnaðist væl og gav so mikið sum tveir túrar.

TØKK

Hjartaliga takk fyri sýnda samkenslu og hjálpssemi, tá kæra kona, mamma, veramma, omma og langomma okkara

Anna Kass Strendur

andaðist og varð jarðað.

Tøkk til Jógvan Fríðrikson og Sverra Kass fyri góð og troystarrik orð í kirkjunni. Tøkk til Havnarkórið og Petur Hans Hansen, fyri vakran sang, áðrenn og undir jarðarferðini. Tøkk til kirkjutænarar og tøkk til tykkum, ið komu við ljóðtøkni og settu bussar tókar. Tøkk til øll tykkum, sum á ymskan hátt hjálptu til við ervinum.

Ein serstøk tøkk fyri góða sjúkrarøkt hetta seinasta árið. Takk fyri vitjanir, telefonsamrøður og umsorgan.

Tøkk fyri blómur, kransar og gávur til nýtt Kirkjuhús við Sjóvar kirkju.

Tøkk til tykkum mongu, ið fylgdu henni til hennara seinasta hvíldarstað her á fold.

Familjunar vegna
Jákup
Marjan, Bartal og Karin